

N:o 15.

Af Herr Wærn, Carl Fredrik: Angående tidigare afslutande af statsverkets räkenskaper.

Känt är hurusom en stor del af det svenska statsverkets inkomster ej till Statskontoret inflyta förr än flere månader förflutit efter slutet af det år, under hvilket de utgifter utgått, för hvilkas bestridande statsverkets samtliga inkomster och således äfven denna del varit anslagne. Af detta förhållande uppkommer ej blott nödvändigheten af ett stort förlagskapital för Statskontoret, den så kallade grundfonden, utan förorsakas äfven flera ganska stora olägenheter, bland hvilka jag anser den väsentligaste vara försenandet af rikshufvudbokens afslutning, enär dertill naturligen hör redovisning för inkomster, hvilka, såsom nämndt, först långt frampå ett följande år ingå.

Häraf följer, att då statsrevisorerna i Augusti sammanträda, kunna ej statsverkets räkenskaper för det sistförflutna året till dem lemnas, utan deras granskning afser, hvad statsverket angår, det derförut förflutna året. Om något fel förekommit eller ett missbruk insmugit sig, blir det således ej förrän på andra året för revisorerne synligt, och kan ej förr än på tredje året för Riksdagen till rättelse anmälas. Förhållandena kunna under så lång tid i mycket hafva förändrat sig, verklig rättelse hafva blifvit mycket försvårad, och den felande ej längre vara för straff eller ersättningsansvar åtkomlig.

Vidare är det, då Riksdagen i Januari månad öppnas, naturligen ej möjligt att förelägga den räkenskaper för det sistförflutna året, men detta kan ej heller ske för det nästförflutna året, eller ens under riksdagens lopp

det sanna resultatet af dess bokslut Riksdagen meddelas, utan detta kan först vid den tredje påföljande riksdagen föreläggas, så att t. ex. vid denna 1884 års riksdag senast avslutade rikshufvudbok är för år 1881, och det första meddelande, chefen för Finansdepartementet i sin exposé af statsverkets tillstånd lemna, är, att utöfver förut beräknade tillgångar visat sig att en uppgifven behållning vid det årets slut förefans. En annan gång kan det vara en brist, som först efter så lång tids förlopp upptäckes och af Riksdagen måste betäckas. Öfver resultaten af 1882 års statsreglering kan deremot endast en förslagsberäkning lemnas 1884 års Riksdag.

Enklaste och bästa sätt att afhjälpa denna olägenhet torde vara att göra de inkomster, som under ett år inflyta, tillgängliga och beräkneliga för samma års utgifter. Men om de efter slutet af år 1885 och under loppet af år 1886 ingående skatter skola blifva beräkneliga för 1886 års utgifter, så kunna de icke beräknas och anslås till bestridande af 1885 års utgifter. Skulle således förändringen ske vid denna riksdag, så måste vid statsregleringens uppgörande så stor del af de utaf Kongl. Maj:t uppgifna tillgångarne, som först efter 1885 års slut till Statskontoret inflyta, från dessa tillgångar afräknas och med den nya statsregleringens behof motsvarande belopp ersättas. Deraf följer dock alldeles ej behof af nya statsinkomster till lika belopp med dem, som måste afräknas, ty då Statskontorets förlagskapital, eller grundfonden, just är afsedd till utgifternas bestridande, intill dess de sent inflytande inkomsterna verkligen ingå, så är tydligt att så stor del deraf, som motsvarar behofvet från den tid, då grundskatter, arrendemedel, bevillning m. m. ingå, och till det löpande årets slut, ej längre skall erfordras, utan kan och bör för ändamålet användas.

Uti betänkande N:o 58 vid 1880 års riksdag har Stats-Utskottet uppgifvit den utestående krono-uppbördens belopp af åren

1877 till kronor 12,444,753: 76.

1878 » » 12,613,512: 83.

1879 » » 14,661,029: 67.

eller i medeltal för dessa år » 13,239,765: 42.

Statsverkets grundfond, som vid slutet af år 1881 utgjorde kronor 4,985,638: 27, har ökats genom beslut vid

1881 års riksdag med kronor 1,501,700: —

1882 » » » » 2,196,905: —

1883 » » » » 1,412,964: —

eller tillsammans till kronor 10,097,207: 27.

Den af Kongl. Maj:t vid denna riksdag föreslagna tillökningen till grundfonden af kronor 926,680 skulle således ej vara tillräcklig för att ej utom grundfonden, i den mån den kan användas, äfven andra tillgångar synas blifva för ändamålets fullständiga vinnande behöfliga.

Men utom nödiga penningbelopps anskaffande fordras äfven för denna reform andra åtgärder, hvilka böra noga utredas och genomtänkas, innan den kan vidtagas.

Jag hemställer derföre vördsamt, att Stats-Utskottet måtte utreda hvilka åtgärder erfordras för att möjliggöra ett så tidigt afslutande af statsverkets räkenskaper, att de hvarje år må vid statsrevisorernes sammanträdande kunna för det då sist förflutna året till deras granskning öfverlemnas, samt till Riksdagen göra den framställning, som kan deraf föranledas.

C. Fr. Wærn.